

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Febr. 1886, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om förändrad lydelse af 4 § i Förordningen om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 7 Maj 1880.

Förordningen om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall innehåller i 4 §:

»I fråga om verkställighet af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af Notarius publicus på sätt i 81 § nya vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af kronofogde eller länsman i orten eller af magistratsperson från närmaste stad; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.»

Lag-Utskottet har fått till sig hänvisade två särskilda motioner med förslag till ändrad lydelse af denna paragraf, den ena afgifven i Första Kammaren af Herr G. V. Schotte, N:o 5, och den andra i Andra Kam-maren af Herr Grefve E. Sparre, N:o 140.

Herr Schotte anför i sin motion:

»Då det inträffat vid bankafdelningskontor å landet, att protest å vaxel, hvilken å förfallodagen icke blifvit infriad, icke kunnat erhållas, emedan både kronofogde och länsman varit under flere dagar bortresta i tjensteärenden, hvarjemte afståndet till närmaste stad varit så stort, att icke någon magistratsperson derstädes kunnat anlitas, har således med nuvarande lagstadganden fullkomlig omöjlighet uppstått att å en

sådan vaxel erhålla vederbörlig protest. Enär de enskilda bankerna pläga betjena allmänheten och hvarandra med inkassering af vaxlar äfven vid bankkontor, som äro belägna på landsbygden, men dylika fall som det ofvan nämnda kunna inträffa hvar som helst på landet, synes ett verkligt behof vara för handen, att på landsbygden i närheten af bankkontor äfven andra personer finnas, som vore berättigade att verkställa vaxelprotester. Lämpligast synes mig i detta fall vara, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i de särskilda länen, hvilka inom sitt län naturligtvis ega den fullständigaste och noggrannaste personalkänedom, erhöles rättighet att på de platser, der sådant kunde anses behöfligt, till vaxelprotesters utförande förordna personer, som kunde synas dem lämpliga och dugliga till detta uppdrags utförande. För att ådagalägga, att denna fråga af vårt lands bankmän anses vara af icke så ringa vikt, torde det tillåtas mig att här få meddela 9:de momentet af de enskilda bankernas syndikats berättelse till 1885 års allmänna bankmöte, så lydande:

9:o) »Uti en till syndikatet inkommen skrifvelse har Herr Bankdirektören Ossbahr, med förmälan huru som vid Hernösands Enskilda banks adelningskontor i Örnsköldsvik nyligen inträffat, att en vaxel, som från annan bank emottagits till inkassering, icke kunnat vid bristande likvid protesteras till följd deraf, att så väl kronofogden som länsmannen varit under flere dagar i tjänståligganden från orten bortresta, och kontoret ej heller kunnat vända sig till vederbörande magistratsperson, då närmaste stad vore belägen på 120 kilometers afstånd från Örnsköldsvik, hemställt, att då dylika fall kunde inträffa vid alla bankkontor belägna på landet, men förevarande fråga vore af allt för allmänt intresse att med tystnad förbigås, så vida möjlighet förefunnes att derutinnan erhålla rättelse, syndikatet måtte företaga frågan till behandling i och för utredandet af de medel, som möjligen förefunnes att få den påpekade olägenheten afhjelpat.

Syndikatet, som tagit denna fråga i öfvervägande, har lika med motionären funnit nu anmärkta förhållanden innefatta en verklig olägenhet, hvilket synts syndikatet bäst kunna afhjelpas derigenom, att rättigheten att å landsbygden ombesörja protest af vaxlar uppdroges åt, förutom kronofogden och länsmannen, jemväl andra personer, såsom till exempel stämmingsmännen, hvilka härtill synts syndikatet lämpligast.»

Vid mötet mellan de enskilda bankernas ombud i Stockholm den 14 September 1885 förekom också denna fråga till öfverläggning, och torde jag ur § 7 af protokollet för detta möte få anföra följande:

»Föredrogs en från Herr Bankdirektören Ossbahr till syndikatet inkommen skrifvelse — — — synts syndikatet härtill vara lämpligast.»

»Efter någon diskussion i ämnet beslöt mötet såsom sin åsigt uttala önskvärdheten af en lagförändring i den af motionären föreslagna syftning, till vinnande af hvilket ändamål bankombuden, hvar i sin trakt, borde verka för att en motion i ämnet vid nästkommande riksdag framlades.»

På grund af dessa förhållanden får jag äran föreslå, att fjerde paragrafen i Promulgationslagen af den 7 Maj 1880 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

§ 4.

I fråga om verkställande af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af notarius publicus på sätt i § 81 nya vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af kronofogde eller länsman i orten, eller af magistratsperson från närmaste stad, *eller af annan person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet blifvit dertill förordnad*; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.»

Herr Grefve Sparre åter anför:

»I de från städer aflägsna landsorter, der kronofogde eller länsman, hvilken ofta nog har distrikt af flera qvadratmil, ej är närboende, är detta stadgande i högsta grad olämpligt. På landet finnas numera kommuner, t. ex. Trollhättan med mera än 4,000 invånare, eller jernvägsstationer med ganska betydlig handelsrörelse och ända till 12 à 15 handlande, emot hvilka vextelprotester i länsmannens frånvaro, hvilket ganska ofta är fallet, äfven då han är närboende, icke kunna verkställas.

Då stämningsmän numera allestädes finnas, och skrifkunnighet är så allmän, att tvekan icke kan uppstå derom att dessa kunna uppsätta det enkla protokoll, hvori, enligt berörda förordning, protesten skall införas, så synes icke någon den ringaste betänklighet kunna förefinnas att åt dem uppdraga verkställande af vextelprotester. Jag tillåter mig därför föreslå den ändring i 4 § af Kongl. förordningen om nya vextelagens införande den 7 Maj 1880, att vextelprotest å landet må verkställas af kronofogde, länsman eller stämningsman i orten.»

På sätt motionärerne påpekat, kunna i åtskilliga delar af vårt land, särskildt der länsmansdistrikten äro stora, betydande svårigheter uppstå, då det gäller att få en vaxel protesterad. Dessa svårigheter hafva också gjort sig allt mera känbara, i den mån vaxlar börjat i allt större utsträckning användas äfven utom städerna. Båda motionärerne föreslå för desammas afhjelpande tillägg till 4 § i förordningen om nya vaxellagens införande, i syfte att vaxelprotest må kunna verkställas jemväl af andra personer än de i paragrafen nämnde. I detta afseende har Herr Schotte föreslagit, att vaxelprotest å landsbygden skulle kunna verkställas »af annan person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet blifvit dertill förordnad», under det att, enligt Herr Grefve Sparres förslag, sådan protest skulle kunna verkställas af, förutom kronofogde och länsman, jemväl stämningsman i orten.

Intetdera af dessa förslag synes Utskottet fullt tillfredsställande. Mot Herr Schottes förslag kan invändas, att det ej lär vara möjligt för Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att kunna förutse, hvar behofvet af en sådan person kan komma att göra sig känbart. Utskottet befarar i följd deraf, att ett sådant förordnande ofta skulle komma för sent, emedan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande först genom inträffade olägenheter skulle erhålla käunedom om behofvet af ett förordnande. Utskottet anser följaktligen Herr Grefve Sparres förslag vara så till vida att föredraga, som verkställandet af vaxelprotester enligt detsamma skulle anförtras åt personer med annat offentligt uppdrag, hvilka finnas temligen likformigt spridda öfver hela riket.

Men mot valet af stämningsmän för detta ändamål finner Utskottet sig böra erinra, att man i allmänhet icke kan, såsom Herr Grefve Sparre antager, hos dem förutsätta sådana kvalifikationer, som för utförandet af vaxelprotest äro erforderliga. Man får sålunda se sig om efter en annan kategori af personer med offentligt uppdrag, åt hvilka lämpligen kunde anförtras att verkställa vaxelprotest, och en sådan anser sig Utskottet hafva funnit i kommunalstämmans och kommunalnämndens ordförande inom hvarje kommun. Till dessa befattningar torde i allmänhet icke utses andra personer än sådana, hvilka äro fullt skicklige att utföra jemväl nu ifrågavarande uppdrag. De äro, i likhet med stämningsmännen, någorlunda jemnt fördelade i landet, och hvar och en, som kan behöfva anlita deras hjälp, vet hvar han kan finna dem. Det nya uppdrag, som härigenom skulle åläggas dem, torde ej blifva i nämnvärd mån betungande, då antalet vaxelprotester å landsbygden ej lär vara så synnerligen stort och dessutom fördelas äfven på de förut i paragrafen nämnde personer.

Utskottet får följaktligen, med anledning af motionerna och på ofvan anförda grunder, hemställa,

att Riksdagen ville för sin del antaga följande

Lag

angående ändrad lydelse af 4 § i Förordningen om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 7 Maj 1880.

Häriigenom förordnas, att 4 § i Förordningen angående nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 7 Maj 1880 skall erhålla följande ändrade lydelse:

»I fråga om verkställande af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af notarius publicus på sätt i 81 § nya vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af kronofogde eller länsman i orten eller af magistratsperson från närmaste stad eller ock af kommunalstämmans eller kommunalnämndens ordförande; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.»

Stockholm den 8 Februari 1886.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

Reservationer:

af Herr *Bergström*, som ansett, att Utskottet bort afstyrka bifall till ifrågavarande motioner samt att, derest ändring i gällande bestämmelser

i ämnet skulle föreslagits, Utskottet bort tillstyrka Riksdagen antagande af Herr Schottes motion;

af Herrar *Thomasson*, *Claëson*, *Leffler* och *Bokström*, hvilka ansett, att Utskottet bort tillstyrka bifall till Herr Schottes motion;

af Herrar *G. H. Stråle*, *H. M. Ericsson* och *Lundin*, som ansett, att Utskottet bort afstyrka bifall till motionerna; samt af Herr *Fröberg*.
